

סרטון בלב רמת-גן

כיסה עשפל (סמוג) כבד את שמי העיר. בד'נורה שבפנסילבניה, מתו כאקטובר 1948, 20 איש ו-5,900 מתוך 14 אלף תושבי המקום חלו. שוב נמצאו ריכוזים גבוהים של תירכהבות גופרית באוויר.

ברמת-גן המיספרים קטנים יותר, אולי משום שעדיין לא ידועים כל המיקרים. אבל במקום המדובר - במרובע הרחוק בות ז'בוטינסקי, המבדיל ומנחם יצחק - רק שני מיפעלים פולטים סיד, עשן וקיי טור רווי כימיקלים, ורק עשרות מישפחות מתגוררות סביב המיפעלים האלה, כשהן קולטות את הזוהמה המסוכנת וניזונות ממנה.

ברחוב המבדיל מס' 5 ישנם 12 ילדים שסובלים מאסטמה קשה או משיעול כרוני המלווה בפליטת כיה. שעות השיעול או התקפות האסטמה הן תמיד שעות לילה - בזמן שבו פולטות ארבעות שני המיפעלים את הפיח. גיל הילדים האלה נע בין שנה אחת לשבע שנים. כושר הריכוז שלהם בגן הילדים או בבית-הספר נמוך מזה של שאר חבריהם. בלי יוצא מן הכלל, כולם מגיעים למוסדות החינוך כשהם תשושים, חולים וסובלים מחוסר שינה. המבוגרים יותר סובלים ברוחם מקשיים בנשימה, ומהתקפים חוזרים ונישנים כי שעות הלילה - שעות פליטת הפיח. אף

ומתו; אחד אושפו בבית-החולים לחולים כרוניים. רבים אחרים חיים בצל הסכנה. מצב זה עורר רופא צעיר מבני המקום, ד"ר דויד הומינר, להציג בפני הציבור את האמת הקטלנית, כדי להזהירו וכדי לעוררו להגן על בריאותם.

הסכנה

שבזיהום האוויר

יתן להגדיר זיהום-אוויר כמצב שבו מצויים באטמוספירה שמסביבנו חומרי ריזיהום שונים, או תרכובות של חומרים אלה, אשר ריכוזם באוויר או משך זמן הימצאותם בו מסכנים את שלום האדם, שאר בעלי החיים הצימחיה.

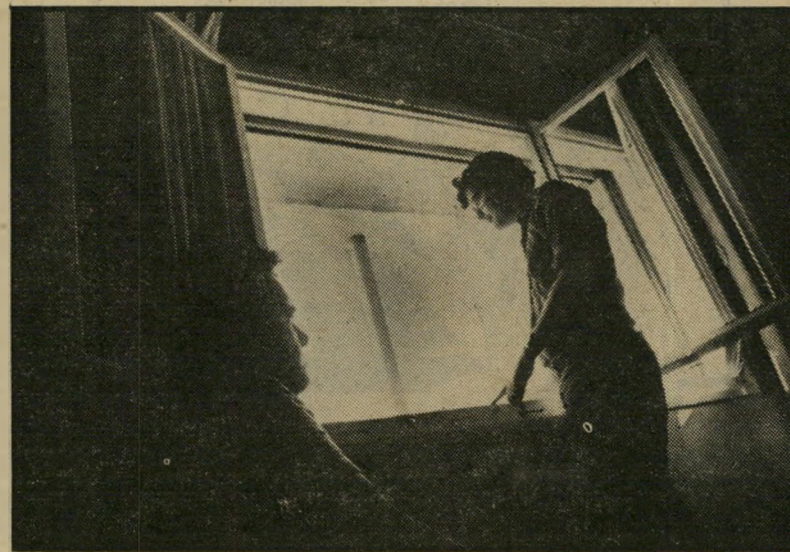
בלונדון מתו בנובמבר 1952 4,000 איש כתוצאה מזיהום-אוויר חמור. במשך שני החודשים שלאחר מכן מתו 8,000 איש נוספים, רובם ממחלות בדרכי הנשימה. התברר שעקומת העליה במספר מיקרי המוות דומה להפליא לעקומת העליה בררי כוזי תחמוצת הגופרית, תחמוצת החנקן וריכוז העשן באותו הזמן.

בניו-יורק, בינואר 1953, מתו תוך עשרה ימים 200 איש. בסתיו של 1963 מתו 400 איש. בשתי תקופות קטלניות אלה

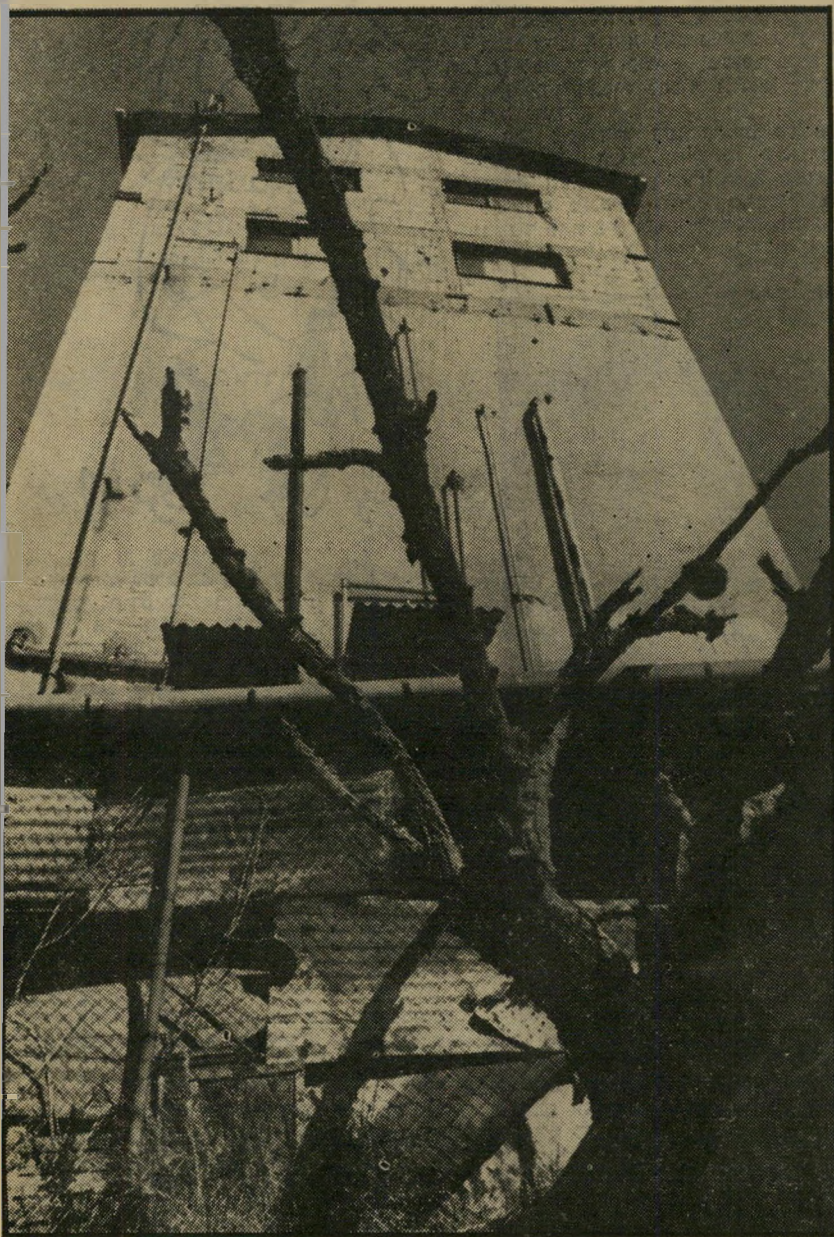

פיה לדוגמה מראה הדוקטור דויד הומינר על גבי נייר. הפיח הזה הצטבר תוך שבוע ימים על גג ביתו, הסמוך לתישלובת מיפעלי קשת. כאשר הראה את הפיח הו, לראש העיר, ד"ר ישראל פלד, בכנס שנערך בבית-האורה ברמת-גן, הוצא על-ידי שוטרים מן האולם ונעצר. המיפעל פועל בשש השנים האחרונות ללא רישיון.

תישעה מקרי סרטון ברחוב אחד. עשרים וחמישה ילדים סובלים מ-אסטמה קשה באותו גוש בניינים. ילדים אחרים לוקים בדרכי הנשימה ובפריחות אלרגיות. רופאי המישפחה מצווים על התורים לעזוב את המקום, ובמהירות, לטור בת ילדיהם. אלה שבאפשרותם לעשות זאת, בורחים לאזור מגורים אחר. מי שאין לו די אמצעים, נשאר באותה הדי, כשהוא סובל מן הפיח השחור, העשן

נוך סרטני נשקף מן החלון שבביתו של ד"ר דויד הומינר. הארובה פולטת הישר לתוך הבית עשן שחור וקיסטור רווי כימיקלים. במקום גניה המפורסמים של עיר הגנים ואוויר צח ונקי, נושמים דיירי הבתים הסמוכים לתישלובת מיפעלי קשת, אוויר רעיל.

מות לעצי רמת-גן הסמוכים לתישלובת מיפעלי קשת. כל העצים בסביבה יבשו ומתו בעיקבות הרעלים הנפ"טים מבית-החרושת, המהווה מיפגע תברואתי חמור ביותר. **צילום: שלמה סתר**